

runt : imo eos ad transitum fluvii coëgerunt, quamplurimis eorum occisis. Plane si fluvium superassent, Metropolim ac reliqua recuperassent : sed utcumque contenti servatis capillis, victoriam non ultra promoverunt, in littore tantum Australi resistentes, ac sese undique munientes. Ita integro anno Tartarorum victricia arma repressa sunt. Ut autem Sinæ caput haberent, Lu Regulum ex Taiminga Familia in Imperatorem eligere volebant; qui id non admisit, sed solum Restauratoris Imperii nomen assumpsit. Interea Tartari novas ex Peking copias advocarunt, quibus aucti omnem adhibere conatum, ut fluvium Cienthang superarent; sed omnia frustra. Respirabant ergo lassæ Sinarum res; imo congregatis viribus majores victorias promittebant: sed regnandi libido ac æmulatio omnem hanc spem præcidit. Nam ex Fokien Provincia milites ac Præfecti è Chekiang aufugientes, secum ex Taiminga Familia Regulum Thangum abduxerant. Hunc ergo in Fokien Provincia, quæ Chekiang confinis est, in Imperatorem elegerunt. Hic volebat, ut Lu Regulus Imperio cederet, eo prætextu, quod paucas obtinuisset urbes, & sanguinis propinquitate remotior esset ab Imperatoribus quam ipse. Contra vero, Lu Regulus se primum proclamatum à subditis prætendebat, & victoriæ fructum ostendebat. Ita Tartari, inter duos litigantes tertii, gavisi sunt, vel (ut Sinæ dicunt) voluere ac concha pugnantibus piscator, qui utramque cepit, lucrum habuit. Numquam hi duo Reguli arma conjungere, aut alter alteri cedere voluerunt, ut communibus armis Tartaros reprimerent. Cum itaque Lu Regulus solas octo urbes regeret, stipendia tot militibus necessaria habere non poterat: unde soli defensionis intentus, numquam est ausus fluvium trajicere. Tartari interea, quo pacto fluvium transmitterent, inquirebant: navibus non audebant; quia Lu Regulus quamplurimas, etiam ex mari advectas, cum tormentis majoribus in promptu habebat: sed anni istius felicitas iis viam aperuit. Forte æstas solito siccior fuit, & fluvius in Australi parte, prope civitatem Tungliu, ubi per montes fluit, nec maris æstu augetur, multum profunditatis amiserat: hic Tartari equites transitum repperunt. Nondum viginti fluvium superaverant, nullo obstante (nam ab hac parte, ob montium asperitates, nulli Sinarum milites stabant) quando à rusticis fugientibus admoniti mi-

lites Sinæ, omnes aufugerunt. Ipse Lu Regulus Xaoking urbem deseruit; ac terræ non fidens, naves conscendit, Insulamque Cheuxan, è Regione Nimpo urbis petiit; ubi hætenus tutus mansit, ac regnat. Quæ Insula, cum vix habitaretur nisi à rusticis & piscatoribus, modo in potentissimum evasit Regnum, quamplurimis Sinis ad Lu Regulum confugientibus, quasi ad suorum capillorum asylum. Hic jam septuaginta duæ Insula
Cheuxan
in Re-
gnum
evadit.
numerantur civitates: classes multas habet, quibus hætenus omnem Tartarorum vim elusit, & bene agendi ex ipso Sinarum continenti aliquam expectat occasionem. Ita Tartari facile Chekiang Provinciæ reliquas omnes urbes ac civitates in suam rede- gere potestatem. Vna Kinhoa urbs, in qua summus Præfectus mihi amicissimus domum ac sedem habuit, ejusque urbis erat civis, vim Tartarorum aliquot mensibus sustinuit, ipso Præfecto Duce. Vnde Tartari, ne una urbs aliarum victoriam retardaret, in tres partes copias diviserunt; una pars per Khiucheu urbem ac montes, alia Kinhoa
urbs capi-
tur ac
vastatur.
per Vencheu ac littora maris, Fokien Provinciam petebat; reliqua, Kinhoa pertinaciter obsidebat.

Quo tempore ego ab Imperatore Lunguvo missus, Venxui civitatem, urbi Vencheu subjectam, ingressus sum. Aduere quam mox Tartari, ac urbem quidem Vencheu primo facile impetu occuparunt, neque multo difficilius illi subditas civitates. Ego domum quamdam ampliorem Venxui civitatis, quæ tota tumultu ac plurium tum pavore, tum fuga fervebat, incolebam. Ut Tartaros adventare inaudii, supra majorem domus portam longæ latæque rubræ papyro hæc inscripta verba exposui: *Hic habitat ex magno Occidente divina legis Doctor.* Similes inscriptiones Præfecti, dum iter faciunt, domibus, ad quas divertere consueverunt, affigere sunt soliti, ut qui qualesque sint omnibus innotescat. Deinde ad domus atrium in aula majori Europæos libros, interque eos majora quædam ac splendide compacta volumina exposui, instrumenta quoque Mathematica quædam, tubos opticos, specula cautica, aliaque similia adjeci: demum Dei Servatoris imaginem in altari ad hoc erecto felici plane eventu colloca- vi. Tantum enim abest, ut ullam à militibus Tartaris passus sim injuriam aut molestiam, ut potius ipsemet Tartarorum Regulus invitatum me liberalissime exceperit, rogaveritque, num capillitium ac vestes Si- nicas

Duo si-
mul Re-
ges rem
Sinicam
perdunt
discordia.

Tartari
fluvium
superant,
& Xao-
king re-
cuperant.